

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/54/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119211640
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4119211640.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka v spore žalobcu: 1. I. I., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX, 2. LUPOL, spol. s r. o., so sídlom Lukáčovce 188, IČO: 36 528 218, obaja zastúpení advokátskou kanceláriou Právne centrum s.r.o., so sídlom Bratislava, Mýtna 42, IČO: 36 698 873, proti žalovanému: COMPACTA AGRO, a.s., so sídlom Alekšince 387, IČO: 36 527 858, zastúpený advokátkou Mgr. Barborou Novákovou, so sídlom Nitra, Štefánikova 15, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 17C/84/2019-92 z 15. novembra 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením č. k. 17C/84/2019-92 z 15. novembra 2019, nariadil neodkladné opatrenie v znení: Žalovaný je povinný zdržať sa neoprávnených zásahov k pozemku parcely registra „E“ parc. č. 549/6 o výmere 20 335 m², druh orná pôda, zapísaného na LV č. XXXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Nitra, okres Nitra, obec Alekšince, katastrálne územie H., ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalobcu, spočívajúcich najmä v hospodárení na uvedenom pozemku, v agrotechnických úkonoch a vstupovania na uvedený pozemok pešo, motorovými vozidlami a poľnohospodárskymi strojmi a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. O nároku na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení rozhodne súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2, § 325 ods. 2 písm. c/, d/, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 333, § 334, § 336 ods. 1, 3 CSP, § 12 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov (ďalej len „Zákon o nájme poľnohospodárskych pozemkov“).

3. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobcovia sa podaným návrhom domáhali, aby súd prvej inštancie vydal neodkladné opatrenie, ktorým by žalovanému uložil povinnosti uvedené v bode 1 tohto uznesenia. Návrh odôvodnili tým, že žalovaný bol oprávneným užívateľom predmetného pozemku na základe nájmovej zmluvy č. 77/2009 uzatvorenej dňa 1.1.2009 medzi žalovaným ako nájomcom a žalobcom 1. ako prenajímateľom. Nájomná zmluva č. 77/2009 bola uzatvorená na dobu určitú od 1.1.2009 do 31.12.2018. Žalobca 1. vyzval listom z 1.8.2017 žalovaného na vydanie predmetného pozemku, výzva bola žalovanému riadne doručená, na čo žalovaný reagoval listom z 5.10.2017 a žalobcovi 1. oznámil, že trvá na svojom prednostnom práve na uzatvorenie novej nájmovej zmluvy a z uvedeného dôvodu neakceptoval výzvu na vrátenie pozemkov.

4. Žalobca 1. uzavrel dňa 28.12.2018 so žalobcom 2. novú nájomnú zmluvu, predmetom ktorej boli pozemky - orná pôda, ktoré užíva žalovaný. Žalovaný pozemky nevydal žalobcovi 1. ako ich vlastníkovi a ani žalovanému 2. ako ich novému nájomcovi.

5. Žalobcovia v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia uviedli, že neodkladné opatrenie je najlepším zabezpečovacím prostriedkom a vzhľadom na súčasný stav veci si vyžaduje urgentný zásah súdu, ktorý by mal nariadiť provizórnu (dočasnú) úpravu pomerov strán sporu pretože tento urgentný zásah súdu uloží žalovanému zdržania sa neoprávnených zásahov k predmetnému pozemku, ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalobcu 1. spočívajúcich najmä v hospodárení na uvedenom pozemku a v agrotechnických úkonoch a vstupovania na uvedený pozemok pešo, motorovými vozidlami a poľnohospodárskymi strojmi je dôvodný, s ohľadom na potrebu vykonania poľnohospodárskych úkonov na predmetnom pozemku obmedzených agrotechnickými termínmi. Nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy na strane žalobcu spočíva v tom, že pokračovaním v poľnohospodárskej činnosti žalovaného na predmetnom pozemku je ohrozený výkon poľnohospodárskej činnosti žalobcu, v dôsledku čoho žalobcovi vzniká neprimeraná škoda.

6. Prvoinštančný súd zo zmluvy o nájme pozemkov na poľnohospodárske účely pri prevádzkovaní podniku č. 77/2009 (č. I. 8) zistil, že predmetná zmluva bola uzavretá medzi žalobcom 1. ako prenajímateľom a žalovaným ako nájomcom dňa 1.1.2009 na dobu určitú, a to na 10 rokov, nájomný vzťah začal plynúť od 1.1.2009 a skončil dňa 31.12.2018.

7. Z čiastočného výpisu z LV č. XXXX zistil, že žalobca 1. je výlučným vlastníkom parcely registra „E“ parc. č. 549/6 o výmere 20.335 m², druh orná pôda, zapísaného na LV č. XXXX, vedenom katastrálnym odborom v Okresného úradu Nitra, okres Nitra, obec Alekšince, katastrálne územie H..

8. Žalobca 1. výzvou zo dňa 1.8.2017 vyzval žalovaného na vrátenie prevzaté pozemkov podľa § 12 ods. 4 zák. č. 504/2003 Z. z., pričom prevzaté výzvy žalovaný potvrdil svojím podpisom dňa 1.8.2017.

9. Žalovaný listom zo dňa 5.10.2017 odpovedal žalobcovi 1., že vzhľadom na § 13 ods. 2 Zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov mal prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy na pozemky za nájomné v obvyklej výške. Svoje právo zdôvodnil tým, že žalobca 1. ako prenajímateľ nespĺňa žiaden z prípadov v zmysle zákona, preto mu ako nájomcovi vzniká prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy na pozemky, preto nie je ich výzva na vrátenie a prevzaté pozemkov v súlade s platným zákonom.

10. Zo zmluvy o nájme (č. I. 14) bolo zistené, že žalobca 1. ako prenajímateľ uzavrel so žalobcom 2. ako nájomcom dňa 28.12.2018 zmluvu o nájme pozemku na poľnohospodárske účely pri prevádzkovaní podniku, nájom sa uzatvoril na dobu určitú s činnosťou od 1.1.2019 do 31.12.2023.

11. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že zo spisu nesporne vyplýva, že žalobca (bez uvedenie ktorý žalobca) je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, a to parcely registra „E“ parc. č. 549/6 o výmere 20.335 m², druh orná pôda, zapísaného na LV č. XXXX, vedenom katastrálnym odborom v Okresného úradu Nitra, okres Nitra, obec Alekšince, katastrálne územie H.

12. Zo Zmluvy o nájme pozemkov na poľnohospodárske účely pri prevádzkovaní podniku č. 77/2009 (č. I. 8) bolo zistené, že predmetná zmluva bola uzavretá medzi žalobcom 1. ako prenajímateľom a žalovaným ako nájomcom, pričom predmetná zmluva bola uzavretá dňa 1.1.2009 na dobu nájmu 10 rokov (§ 8 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z.), nájomný vzťah začal plynúť od 1.1.2009 a skončil 31.12.2018.

13. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca 1. nemal záujem na uzatvorení ďalšej nájomnej zmluvy so žalovaným, výzvou z 1.8.2017 vyzval žalovaného na vrátenie a prevzaté pozemkov podľa § 12 ods. 4 Zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, pričom prevzaté výzvy žalovaný potvrdil svojím podpisom dňa 1.8.2017. Následne žalovaný reagoval na výzvu listom z 5.10.2017 a odpovedal žalobcovi 1., že vzhľadom na § 13 ods. 2 zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov má prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy na pozemky za nájomné v obvyklej výške, pretože žalobca 1. ako prenajímateľ nespĺňa žiaden z prípadov uvedených v zákone, preto mu ako nájomcovi vzniká prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy na pozemky a z týchto dôvodov nepovažoval výzvu na vrátenie a prevzaté pozemkov v súlade s platným zákonom.

14. Po oboznámení sa s obsahom spisu, ako aj listinnými dôkazmi predloženými žalobcami súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh žalobcov na vydanie neodkladného opatrenia bol podaný dôvodne, žalobcovia osvedčili potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi stranami, vychádzajúc zo skutočnosti, že žalobca 1. v zmysle zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov vyzval rok pred ukončením nájomnej zmluvy žalovaného na vrátenie pozemkov, pričom nájomná zmluva riadne skončila uplynutím doby, na ktorú bola uzavretá, žalobca 1. neprejavil záujem pokračovať v ďalšom prenájme so žalovaným, žalovaný na výzvu reagoval tým, že predmetné nehnuteľnosti neodovzdal z dôvodu, že mal prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy. Žalobca 1. nemal záujem zotrvať v nájomnom vzťahu so žalovaným a uzavrel nájomnú zmluvu so žalobcom 2., ktorému je zo strany žalovaného bránené v užívaní nehnuteľnosti v zmysle nájomnej zmluvy. Keďže konanie žalovaného, ktorý chce pokračovať v nerušenom hospodárení na prenajatej pôde na základe neexistencie užívacieho titulu - nájomnej zmluvy výrazne zasahuje do vlastníckeho práva žalobcu 1. v súvislosti s ukončením nájomnej zmluvy k 31.12.2018 a do užívacieho titulu žalobcu 2. na základe novej nájomnej zmluvy mal za preukázané, že žalobcovia 1. a 2. osvedčili predpoklady pre bezodkladnú úpravu pomerov, keď okamžitým zásahom v podobe zdržania sa neoprávnených zásahov k predmetnému pozemku, ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalobcu 1. a v nájme žalobcu 2., spočívajúcom najmä v hospodárení, v agrotechnických úkonoch a zamedzením prístupu na uvedený pozemok pešo, motorovými vozidlami a poľnohospodárskymi strojmi by im mohla vzniknúť škoda, prvoinštančný súd návrhu vyhovel a rozhodol tak, ako uviedol vo výrokovej časti rozhodnutia.

15. Vzhľadom na to, že žalovaný predmetnú nehnuteľnosť užíva bez právneho titulu, žalobcovia podali zároveň aj žalobu na vypratanie žalovaného z nehnuteľnosti, čo bude predmetom konania vo veci samej.

16. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol na základe § 262 ods. 1 CSP, na základe ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

17. Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Namietal, že súčasný stav si nevyžaduje urýchlený zásah súdu formou neodkladného opatrenia. Žalovaný dlhodobo obhospodaruje pozemok žalobcu 1., a to aj v čase, keď nemal vedomosť o tom, že žalobca 1. uzatvoril nájomnú zmluvu so žalobcom 2. Ak by právo hospodáriť na pozemku zostalo žalovanému zachované, takéto usporiadanie vzťahov by žiadnym spôsobom nenarušilo doterajšie fungovanie žalobcov, keďže títo pozemok neužívali a neobrábali. Žalobcom nehrozí žiadna ujma, avšak žalovanému by právoplatnosťou uznesenia hrozila značná škoda, ktorá by spočívala v nemožnosti pokračovania obhospodarovania pôdy, ktorú dlhodobo poľnohospodársky využíva. Malo by zostať zachované právo žalovaného užívať sporný pozemok až do skončenia konania vo veci samej. Na základe uvedeného rozhodnutia by zostal pozemok neobrábaný, čo je v rozpore so zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože z verejne dostupných zdrojov možno vidieť a zistiť, že pozemok nie je prístupný. Pozemok lemuje stromoradie a potok. Žalobcovia nemajú tak prístup k pozemku, čiže žalobcovi 2. nehrozí žiadna ujma, pretože pozemok nie je prístupný. Za užívanie pozemku žalovaný riadne uhradza nájomné, taktiež uhradza aj daň z nehnuteľnosti. Zdôraznil, že vo výroku absentuje označenie žalobcu, v ktorého vlastníctve je sporný pozemok. Záverom dal do pozornosti odvolacieho súdu rozhodnutie Okresného súdu Nitra č. k. 18C/56/2019-70 v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu č. k. 5Co/219/2019-109.

18. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrili spoločným podaním žalobcovia, ktorí uviedli, že je nesporné, že je vlastníkom spornej parcely a žalobca 2. je na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej dňa 28.12.2018 nájomca, a teda je subjektom oprávneným na užívanie. Žalovaný do 31.12.2018 bol nájomcom pozemku na základe uzavretej nájomnej zmluvy, avšak od 1.1.2019 je neoprávneným užívateľom, pretože pozemok užíva bez právneho dôvodu. Žalovaný bol opakovane vyzývaný a v dostatočnom predstihu vedel o dátume konca platnosti nájomnej zmluvy, v dôsledku čoho je požiadavka žalovaného na zachovanie užívacieho práva v rozpore so záujmami žalobcov. Nesúhlasil ani s argumentom o nemožnosti prístupu k pozemku, pretože na prístup možno využívať parcelu susediacu so spornou parcelou, ktorá má prístupovú komunikáciu. Pokiaľ išlo o námietku žalovaného ohľadom platenia nájomného, žalovaný uhradil vo februári 2019 nájomné za rok 2018, pričom táto povinnosť mu vyplývala z nájomnej zmluvy (Nájomná zmluva č. 77/2009 článok Cena nájmu a spôsob úhrady, bod

2). Pretože žalovaný užíval spornú parcelu aj v roku 2019, žalobcovi 1. patrí voči žalovanému nárok na zaplatenie náhrady za užívanie, čo však nebolo predmetom konania. S námietkou žalovaného, že vo výroku absentuje uvedenie vlastníka spornej parcely, súhlasil. Navrhol, aby prvoinštančný súd vydal opravné uznesenie, v ktorom odstráni uvedený nedostatok tým, že za slová „vo výlučnom vlastníctve žalobcu“ doplní slovné spojenie „v 1. rade“. Žalovaný sa bránil tým, že v roku 2019 po zániku nájomného vzťahu vyzýval žalobcu 1. na uzatvorenie novej nájomnej zmluvy. V decembri 2019 žalobca 1. jednal so žalovaným o uzatvorení novej nájomnej zmluvy. Následne však bola uzavretá nájomná zmluva so žalobcom 2., preto ďalšiu nájomnú zmluvu už nemožno uzavrieť. V súvislosti s právom žalovaného na uzavretie nájomnej zmluvy so žalobcom 1. uviedol, že nejde o vecné právo a nie je právne záväzné voči tretím osobám. Prednostné právo nebolo evidované na LV č. XXXX, pre kat. úz. H.. V predmetnej veci sa žalovaný nedomáha žiadnych nárokov z prednostného práva. Samotná existencia prednostného práva na uzatvorenie nájomnej zmluvy sama o sebe neznamená automatické predĺženie nájomnej zmluvy. Žalobca 1. dostatočne preukázal splnenie podmienky bezprostredne hroziacej ujmy v tom, že má záujem na vlastných pozemkoch nechať hospodáriť ten subjekt, s ktorým má uzavretú nájomnú zmluvu. Postavenie žalobcov je ohrozené, pretože žalobca 2. je povinný platiť žalobcovi 1. nájomné za užívanie, pričom pozemok reálne užívať nemôže. S poukazom na uvedené navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

19. K vyjadreniu žalobcu 1. k odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že sa pridrižiava už uvedených argumentov. Žalobcovia vo vyjadrení tvrdili, že k spornej parcele je prístup cez parcelu registra „E“ parc. č. 635/1 zapísanú na LV č. XXXX, kat. úz. H.. Uvedená parcela nie je vo vlastníctve žalobcov, ale Slovenskej republiky, čo neznamená, že ide o verejný majetok, ktorý môže ktokoľvek užívať. Uvedená parcela sa nenapája na verejnú prístupovú komunikáciu. Cez spornú parcelu preteká potok a je zatarasená krovínami a vegetáciou, ktorú nemožno odstrániť s ohľadom na ochranu životného prostredia. Uvedené tak vylučuje možnosť vrátenia pozemku v súlade s § 12 ods. 3 Zákona č. 503/2004 Z. z., čo preukazuje bezdôvodnosť a neoprávnenosť podania žaloby aj nariadenie neodkladného opatrenia. Pokiaľ ide o právo na prednostné uzavretie nájomnej zmluvy, toto žalovanému vyplýva z § 13 Zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov. Žalobca 1. tak v rozpore s uvedeným ustanovením uzavrel nájomnú zmluvu so žalobcom 2., pričom uvedený právny úkon je potrebné považovať za neplatný. Výzva na vrátenie a prevzatie pozemku nemá za následok zánik prednostného práva na uzatvorenie nájomnej zmluvy. Žalovaný upozornil žalobcu 1. na právo prednostného uzavretia nájomnej zmluvy listom z 5.10.2017, ktorý bol odpoveďou na výzvu na vrátenie a prevzatie pozemku z 1.8.2017. Potvrdil, že žalobcu 1. navštívil, keďže nereagoval na pozvánku na stretnutie, nepredložil im však nájomnú zmluvu, ktorú mal so žalobcom 2. uzavrieť dňa 25.7.2019.

20. K vyjadreniu žalovaného z 9.3.2020 sa písomne vyjadrili spoločným podaním žalobcovia 1. a 2, v ktorom konštatovali, že žalovaný svoju obranu opiera o tvrdenie, že žiaden zo žalobcov nevlastní prístupovú parcelu k spornej parcele, na ktorú poukazoval žalobca 1. Žalobcovia však dospeli k záveru, že osvedčili splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia. Prvoinštančný súd správne posúdil, že prišlo k zániku nájomnej zmluvy, na základe vopred prejavenej záujmu o vrátenie prenajatého pozemku. Úlohou súdu nebolo posúdenie, či iný poľnohospodársky subjekt alebo osobne žalobca 1. bude pokračovať v poľnohospodárskej činnosti a či je predmetný pozemok možné vypratať. Opätovne poukázali na to, že si vedia zabezpečiť prístup na sporný pozemok. Do pozornosti odvolacieho súdu dali § 13 ods. 2 Zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov. Poukázali na zmluvu o nájme pozemku č. 77/2009 z 1.1.2009 a prílohu č. 1, v zmysle ktorého okrem iného je uvedené, že žalovaný ako nájomca bol oprávnený prenajať pozemky dať do prenájmu tretích osôb len so súhlasom prenajímateľa. Do pozornosti odvolacieho dali aj skutočnosť, že sporný pozemok vo vlastníctve žalobcu 1. užíval v polovici žalovaný a v druhej O. L. SHR, IČO: 14 407 574. Žalobca 1. nemal s uvedenou osobou uzatvorenú nájomnú zmluvu na predmetnú parcelu. Žalovaný si nesplnil svoje povinnosti a predmetnú parcelu neužíval riadne a v celosti v celej jej výmere. Navyše predmetnú parcelu zrejme prenechal do užívania tretej osobe, a to bez súhlasu žalobcu 1. ako prenajímateľa. Opakovane uviedol, že rozhodnutie považuje za správne a domáhanie sa prednostného práva na uzavretie nájomnej zmluvy nie je predmetom tohto konania. Taktiež poukázal na to, že žalovaného opakovane vyzýval na vrátenie prenajatého pozemku, preto podľa § 12 ods. 1 Zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov nemohlo dôjsť k automatickému obnoveniu nájomného vzťahu a nájomný vzťah podľa nájomnej zmluvy č. 77/2009 z 1.1.2009 sa skončil k 31.12.2018.

21. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal odvolaním žalovaného zo dňa 1.8.2019 napadnuté uznesenie Okresného súdu Nitra zo dňa 25.7.2019, postupom podľa § 378 ods. 1 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že podané odvolanie žalovaného je dôvodné, preto bolo potrebné napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

22. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

23. Podľa § 391 ods. 1 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

24. Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

25. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 234 ods. 2 CSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

27. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

28. Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 389 ods. 1 CSP, odvolací súd skúmal, či konanie v predmetnej veci takouto vadou netrpí. Osobitne sa zameril na skúmanie, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom, pod ktorou treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva strany sporu na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky, okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

29. Odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal so skutočnosťami rozhodujúcimi pre správne posúdenie návrhu žalobcu 1. a žalobcu 2. na nariadenie neodkladného opatrenia, čím zaťažil konanie vadou nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov.

30. Súd je povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

31. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia (ak nejde o rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval alebo o uznesenie, ktoré sa týka vedenia konania) musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými

námietkami strany. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypořadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

32. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva strany na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

33. Odvolací súd preskúmavajúc dôvodnosť podaného odvolania žalobcu dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie jednoznačne vykazuje vady v zmysle § 389 písm. b/ CSP, keďže je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov vedúcich k presvedčivosti nariadenia neodkladného opatrenia.

34. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

35. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

36. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla úprava právnych (nielen faktických) pomerov strán, prípadne zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Jeho nariadenie predpokladá aspoň osvedčenie danosti práva (nároku) bez pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy, pričom zásadne neprejudikovanie práva a záujmy strán sú riešené v konaní vo veci samej. V komplexe teda platí, že nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi stranami, ak tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ak táto dočasná úprava je potrebná, aby sa v daných právnych vzťahoch medzi stranami sporu nevytvoril nenávratný stav a ak sa neprimeraným spôsobom nezasiahne do právnych vzťahov medzi stranami sporu. Neodkladné opatrenia môžu byť opatreniami trvalými, najmä však dočasnými, kedy upravujú vzťahy strán iba v základnom nevyhnutnom rozsahu, ich trvanie je obmedzené a môžu byť zrušené. Vzťahy strán sporu sú následne v úplnom rozsahu upravené rozhodnutím v merite veci. Na nariadenie neodkladného opatrenia sú kladené požiadavky vyplývajúce z ústavného práva na súdnu ochranu. To znamená, že musí mať zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle. Neodkladné opatrenie pôsobí len do budúcnosti a je predbežne vykonateľné (vykonateľnosť od jeho doručenia pred jeho právoplatnosťou).

37. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie, čo je skutkový a právny stav veci, v ktorej sa má rozhodovať o návrhu na neodkladné opatrenie. Skutkový a právny stav veci sa posudzuje podľa náležitostí návrhu vyžadovaných v § 326 CSP. Súd sa v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia vyrovná len s tými okolnosťami, ktoré vyplývajú z návrhu a z použiteľného, spravidla hmotného práva, čo súvisí aj s tým, že strany nemusia byť vypočítané a súd nie je povinný vykonávať žiadne iné dokazovanie. Význam toho, že pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie, je podstatný v prípade odvolania proti uzneseniu, ktorým sa rozhodlo o návrhu na neodkladné opatrenie. Odvolací súd za základ svojho rozhodnutia vezme len skutkový stav a právne posúdenie, ktoré tu bolo v čase rozhodovania súdu prvej inštancie. Odvolací súd nemôže prihliadnuť na zmeny právneho stavu veci. Dokazovanie má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčovania. Procesu osvedčovania podliehajú všetky zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, s osobitným dôrazom na potrebu neodkladnej

úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie. Z normatívneho textu vyplýva, že pri osvedčovaní dôvodnosti a trvania chráneného nároku, teda nároku vo veci samej, je navrhovateľ neodkladného opatrenia povinný dosiahnuť hodnoverné osvedčenie. Táto sprísnená požiadavka vychádza jednak z premisy, že zjavne nedôvodnému nároku nemožno poskytnúť predbežnú procesnú ochranu, a jednak z predpokladu, že dôvodnosť nároku vo veci samej je navrhovateľ neodkladného opatrenia spôsobilý osvedčiť jednoduchšie a hodnovernejšie než samotnú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie. Aby teda súd mohol vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, musí žalobca osvedčiť aspoň základné skutočnosti umožňujúce prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako aj nebezpečenstvo hroziacej ujmy. Okrem toho, navrhované neodkladné opatrenie by malo byť primerané zabezpečovaniu nároku a musí byť prípustné. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na žalobcovi neodkladného opatrenia a jeho návrh by mal obsahovať všetky náležitosti umožňujúce jeho meritórne vybavenie. Neodkladné opatrenie však nemožno vydať iba na základe tvrdení žalobcu bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

38. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je nevyhnutne potrebné, aby súd prvej inštancie skúmal, či žalobcovia osvedčili danosť práva (nároku) bez pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Ide tak o skúmanie, či hmotnoprávny vzťah samostatne u žalobcu 1. vo vzťahu k žalovanému a potom aj samostatne žalobcu 2. vo vzťahu k žalovanému vystihuje vzhľadom na okolnosti a osvedčené skutočnosti takú potrebu upravenia pomerov, ktoré si ju vyžadujú. Prvoinštančný súd v zásade v rozhodnutí uznal potrebu nariadenia neodkladného opatrenia bez toho, aby dostatočne vysvetlil (dostatok dôvodov) potrebu neodkladného opatrenia a vo vzťahu k akým základným hmotnoprávnym vzťahom medzi stranami konania (samostatne u žalobcu 1. a samostatne u žalobcu 2). Postavenie a dôvody vedúce k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sú bezpochyby odlišné.

39. V zásade je nariadenie neodkladného opatrenia prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi stranami, ak tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ak táto dočasná úprava je potrebná, aby sa v daných právnych vzťahoch medzi stranami sporu nevytvoril nenávratný stav a ak sa neprimeraným spôsobom nezasiahne do právnych vzťahov medzi stranami sporu. Skúmaním uvedených skutočností sa mal súd prvej inštancie zaoberať, a to vychádzajúc z podaného návrhu, prípadne z príloh priložených k tomuto návrhu. Skutočnosti tvrdené v uvedených listinách je potrebné posúdiť z hľadiska toho, či žalobcovia aspoň osvedčili potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi ňou a žalovaným a až následne môže súd prvej inštancie vec právne posúdiť.

40. Potreba úpravy neodkladným opatrením musí byť naliehavá, čo v sebe zahŕňa najmä časové hľadisko potreby neodkladnej úpravy, ktorá musí prísť v správnom čase (v zásade bezodkladne). Ďalej musí ísť o potrebu nevyhnutnú, ktorá je určovaná samotnou podstatou hrozacej ujmy na právach dotknutej osoby, ktorá sa ich dovoľáva, alebo v prospech ktorej sa posudzujú. A napokon nariadené neodkladné opatrenie sa vyžaduje upraviť primerane tak, aby prostriedky a spôsoby jeho realizácie nevybočili z prijateľného, proporcionálneho rámca pomeru ohrozeného práva a následkov, ktoré hrozia po úprave neodkladným opatrením.

41. Vychádzajúc z napadnutého uznesenia, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie zaťažil napadnuté rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, keď v odôvodnení rozhodnutia nijakým spôsobom nezohľadnil a v nadväznosti na to ani neodôvodnil možný dopad existujúcich skutočností týkajúcich sa možnej neplatnosti novej nájomnej zmluvy uzavretej so žalobcom 1 so žalobcom 2., v zmysle § 13 Zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, čo by menilo opodstatnenosť záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalobcovi 2. Obdobne nedostatočne prvoinštančný súd vyhodnocoval proporcionalitu medzi navrhovaným znením neodkladného opatrenia a faktom, že na predmetných nehnuteľnostiach bezpochyby žalovaný vykonáva poľnohospodársku činnosť. Bolo nesporným, že pôvodná nájomná zmluva, čo do účinkov oprávneného užívania žalovaného, uzavretá medzi žalobcom 1. a žalovaným skončila uplynutím dňa 31.12.2018. Od uvedeného momentu síce žalovaný nemá titul na užívanie, ale faktom zostalo, že začal poľnohospodársky rok.

42. Na predmetnú vec súd prvej inštancie aplikoval zákon č. 504/2003 Z. z., a to konkrétne § 12 ods. 1. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia možno dospieť k záveru, že prvoinštančný súd sa nedostatočne vysporiadal s výzvou žalobcu, ktorá bola adresovaná žalovanému ohľadne vydania sporného pozemku, a to parcely pozemku evidovaná na liste vlastníctva č. 1041, ako parcela registra „E“ parc. č. 549/6 o výmere 20335 m², druh pozemku orná pôda, kat. úz. H.. Výzvou z 1.8.2017 vyzval žalobca 1. žalovaného na vrátenie a prevzatie pozemkov podľa § 12 ods. 4 Zákona č. 504/2003 Z. z. a túto výzvu žalovaný potvrdil svojim podpisom dňa 1.8.2017 a na výzvu reagoval listom z 5.10.2017, v ktorom uviedol, že vzhľadom na § 13 ods. 2 citovaného zákona má právo na prednostné uzavretie nájomnej zmluvy na pozemky za nájmné v obvyklej výške. Aj napriek tomu žalovaný uzavrel so žalobcom 2. dňa 28.12.2018 zmluvu o nájme pozemku na poľnohospodárske účely pri prevádzkovaní podniku, s dohodnutou dobou nájmu na dobu určitú s účinnosťou od 1.1.2019 do 31.12.2023. Uvedené je treba tiež posudzovať vo svetle tvrdenia žalobcov, že sporný pozemok vo vlastníctve žalobcu 1. užíval v polovici žalovaný a v druhej O. L. SHR, IČO: 14 407 574, žalobca 1. nemal s uvedenou osobou uzatvorenú nájmnú zmluvu na predmetnú parcelu a žalovaný si nesplnil svoje povinnosti a predmetnú parcelu neužíval riadne a v celosti v celej jej výmere.

43. Prvoinštančný súd sa teda v kontexte danej veci nevysporiadal s tým, či predmetná výzva, ktorou žalobca 1. ako výlučný vlastníč spornej parcely, vyzval žalovaného na vydanie pozemku, bola spôsobilá vyvolať následok, ktorým bolo skončenie nájmného vzťahu založeného nájmnou zmluvou č. 77/2009 k 31.12.2018 s tým, že ďalej nemal prednostné právo na uzavretie nájomnej zmluvy. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal na znenie § 12 ods. 1 Zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, pričom v odôvodnení rozhodnutia sa ďalej nezaoberal novelou zákona č. 504/2003 Z. z., o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá bola realizovaná zákonom č. 291/2017 Z. z., a nadobudla účinnosť dňom 1.5.2018. Uvedenou novelou prišlo k legislatívnej zmene v § 12 zákona č. 504/2003 Z. z. Vzhľadom na prijatú novelu zákona č. 504/2003 Z. z., bude povinnosťou súdu prvej inštancie s poukazom na obsah tejto novely a najmä jej prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1.5.2018, tak ako sú uvedené v § 24d cit. novely, posúdiť možnosť aplikácie novelizovaných ustanovení aj na právne vzťahy vzniknuté pred jej účinnosťou a takisto rozhodnúť aj o aplikácii hmotnoprávných predpisov viažucich sa na posúdenie právnych vzťahov, ktoré vznikli pred účinnosťou uvedenej novely, a nárokov z nich.

44. S poukazom na uvedené sa teda súd prvej inštancie vysporiada aj s tým, či novela zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov má vplyv na právne vzťahy skôr vzniknuté a či a v akom rozsahu sa vzťahu aj na predmetnú vec. Súd prvej inštancie na vec aplikoval citovaný zákon v znení účinnom do 30.4.2018 nereflektujúc pritom na vyššie uvedenú novelu a neodôvodniac pritom, prečo aplikoval Zákon o nájme poľnohospodárskych pozemkov v uvedenom znení.

45. Vyššie uvedeným odvolací súd nechcel povedať, že v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je potrebné vykonávať dokazovanie ako veci samej. Je na mieste vyhodnotiť všetky relevantné a osvedčené skutočnosti v súvislosti s možnou aplikáciou právnych predpisov (iura novit curia), na ktoré osvedčené skutočnosti dopadajú a vyhodnotiť tak, či sa vyžaduje potreba predbežnej a dočasnej úpravy pomerov medzi stranami sporu. Nutné je ale pripomenúť, že ochrana a úspech toho ktorého žalobcu v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia vychádza (môže vychádzať) z obsahu iného hmotnoprávneho vzťahu, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana v podobe nariadeného neodkladného opatrenia. Uvedená diferenciácia ale z obsahu napadnutého uznesenia nevyplývala.

46. Rovnako sa súd prvej inštancie nezaoberal proporcionalitou zásahu, ktorý hrozí nariadeným neodkladným opatrením, ktoré malo spočívať v povinnosti zdržať sa neoprávnených zásahov k pozemku parcely registra „E“ parc. č. 549/6 o výmere 20335 m², druh orná pôda, zapísaného na LV č. XXXX, vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Nitra, okres Nitra, obec Alekšince, katastrálne územie H., ktoré je vo výlučnom vlastníctve žalobcu 1., ktoré spočívajú najmä v hospodárení na uvedenom pozemku, v agrotechnických úkonoch a vstupovania na uvedený pozemok pešo, motorovými vozidlami a poľnohospodárskymi strojmi, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

47. Súd prvej inštancie v tomto smere nezohľadnil, že predmetná pôda je žalovaným aktívne využívaná (uvedené nebolo z obsahu spisu spochybnené), teda na nej vykonáva poľnohospodársku činnosť spočívajúcu aj v agrotechnických úkonoch. Prvoinštančný súd, pokiaľ by aj prišiel k záveru o možnosti neodkladné opatrenie nariadiť, sa nevysporiadal s následkami nariadeného opatrenia na žalovaného v súvislosti so škodou, ktorá mu môže vzniknúť s porovnaním s následkami samostatne pre žalobcu 1. a žalobcu 2., ktoré hrozia nenariadením neodkladného opatrenia.

48. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel jednoznačne k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vykazuje nedostatky spočívajúce v jeho nepreskúmateľnosti, pre nedostatok dôvodov, čo bráni odvolaciemu súdu preskúmať jeho zákonnosť a vecnú správnosť v dôsledku podaného odvolania.

49. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec opätovne právne posúdi osvedčenie skutočností, ktoré 1./ sa vzťahujú k základnému vzťahu žalobcu 1. voči žalovanému, a samostatne tiež žalobcu 2. vo vzťahu k žalovanému, 2./ v súvislosti s tým vyhodnotí aplikovateľnosť (cez intertemporalitu zákonných ustanovení) § 13 ods. 2, alebo iných na neplatnosť právneho úkonu (nájomnej zmluvy) vplývajúcich ustanovení zákona č. 504/2003 Z. z. a následne ale tiež v súvislosti s predchádzajúcimi bodmi 1./ a 2./ vyhodnotí proporcionálnosť zásahu neodkladným opatrením, ktoré sa žiada nariadiť s tým, že podľa názoru odvolacieho súdu zásah spočívajúci v nariadení predmetného neodkladného opatrenia kedykoľvek v priebehu poľnohospodárskeho roka voči žalovanému nemôže sledovať ciele neodkladného opatrenia, ktoré možno nazvať vo vzťahu k zásahu voči žalovanému, ako primerané. Ak by neodkladné opatrenie z pohľadu času zasahovalo obdobie po skončení poľnohospodárskeho roka, išlo by o väčšmi proporcionálny zásah.

50. Poukazujúc na uvedené skutočnosti dospel odvolací súd k záveru o dôvodnosti podaného odvolania, preto uznesenie súdu prvej inštancie zrušil procesným postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a v spojení s § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

51. V závere odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že z výrokovej časti napadnutého uznesenia jednoznačne nevyplývalo, v koho vlastníctve mali byť predmetné nehnuteľnosti (poukazovali na to aj strany) , čo je potrebné, v prípade ak súd opätovne neodkladné opatrenie nariadi, odstrániť.

52. Podľa § 391 ods. 2 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právny názorom odvolacieho súdu.

53. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).